

2018

(November)

RURAL DEVELOPMENT

(General)

Course : 301

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া/শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 8 = 8$

Answer the following questions/Choose the correct answer :

- (a) একক পৰিয়ালৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of nuclear family.

- (b) ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ২০০১-১১ সময়ছোৱাত ভাৰতৰ গ্ৰাম্য জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ বাৰ্ষিক হাৰ কিমান আছিল?

According to the Population Census 2011, what was the annual rate of growth of rural population of India during 2001-11?

- (c) গ্ৰাম্য অঞ্চলত প্ৰসূতি মৃত্যুৰ হাৰ উচ্চ হোৱাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one reason for higher maternal mortality rate in rural area.

- (d) মধ্যাহ্নভোজন আঁচনি কোন চনত প্ৰবৰ্তন কৰা হৈছিল ?

When was the Mid-day Meal Scheme launched?

(i) 1991

(ii) 1995

(iii) 1998

(iv) 2001

- (e) DDUGJY-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of DDUGJY.

- (f) ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে মুঠ জনসংখ্যাত গ্ৰাম্য জনসংখ্যাৰ শতাংশ তলৰ কোনখন ৰাজ্যত সৰ্বাধিক ?

According to the Population Census 2011, in which of the following States the percentage of rural population in the total population is the highest?

(i) হিমাচল প্ৰদেশ

Himachal Pradesh

(ii) বিহাৰ

Bihar

(iii) অসম

Assam

(iv) ৰাজস্থান

Rajasthan

(g) জাতি প্ৰথাৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of the caste system.

(h) “ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য অভিযানত ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য স্বাস্থ্য অভিযান আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় নগৰীয়া স্বাস্থ্য অভিযান নামে দুটা উপ-অভিযান আছে।” সত্য নে অসত্য লিখা।

“National Health Mission has two sub-missions, - namely National Rural Health Mission and National Urban Health Mission.” Write True or False.

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো

150 শব্দৰ ভিতৰত) :

4×4=16

Write short notes on any *four* of the following (within 150 words each) :

(a) গ্ৰাম্য উন্নয়নত গাঁও সভাৰ ভূমিকা

The role of the Village Council in rural development

(b) বাল্যবিবাহৰ পৰিণাম

Effects of child marriage

(c) মহিলা সবলীকৰণৰ গুৰুত্ব

Importance of women empowerment

(d) ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য অভিযানৰ লক্ষ্যসমূহ

Goals of National Health Mission

(e) গ্ৰাম্য বৈদ্যুতিকৰণ

Rural electrification

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :-

3. (a) একক আৰু যৌথ পৰিয়াল ব্যৱহাৰ সুবিধা আৰু
অসুবিধাবোৰ বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe the advantages and disadvantages of nuclear and joint family system.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতীয় জাতি প্ৰথা কি? ভাৰতীয় জাতি প্ৰথাৰ
কু-প্ৰভাৱবোৰ ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11

What is Indian caste system? Explain the ill effects of Indian caste system.

4. (a) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ জনসাংখ্যিক গাঁথনিৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ
আলোচনা কৰা। 12

Discuss the demographic features of the rural population of India.

অথবা / Or

- (b) গ্ৰাম্য বহিঃপ্ৰব্ৰজনৰ কাৰণ আৰু প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা
কৰা। 6+6=12

Discuss the causes and effects of rural outmigration.

5. (a) গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ শিক্ষা খণ্ডত থকা সমস্যাবোৰ বৰ্ণনা কৰা।
এনে সমস্যাবোৰৰ সমাধানৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে লোৱা
পদক্ষেপবোৰ আলোচনা কৰা। 6+5=11

Analyze the problems of the education sector in rural area. Discuss the steps taken by the Government of India to solve these problems.

অথবা / Or

- (b) মহিলা আৰু শিশু বিকাশৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ
কৰা আঁচনিসমূহ আলোচনা কৰা। 11

Discuss the schemes taken by the Government of India for the development of women and children.

6. (a) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য জনসংখ্যাই স্বাস্থ্যসেৱাৰ ক্ষেত্ৰত সন্মুখীন
হোৱা সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰা। 11

Explain the problems faced by the rural population of India in health care services.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য জনসংখ্যাৰ স্বাস্থ্যৰ সাম্প্ৰতিক অৱস্থাটো
বিশ্লেষণ কৰা। 11

Analyze the present status of health of the rural population of India.

7. (a) গ্রাম্য ভাৰতৰ বৈদ্যুতিকৰণৰ সমস্যাটো আলোচনা কৰা ।
গ্রাম্য বৈদ্যুতিকৰণৰ বাবে চৰকাৰে লোৱা আঁচনিবোৰৰ
ওপৰত আলোকপাত কৰা । 5+6=11

Discuss the problems of electrification
in rural India. Highlight the schemes
taken by the Government for rural
electrification.

অথবা / Or

- (b) গ্রাম্য উন্নয়নত শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ গুৰুত্ব আলোচনা
কৰা । 5+6=11

Discuss the importance of education
and health on rural development.

★ ★ ★